

LAKIALOITE 2/2006 vp

Laki eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Laissa eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin säädetään, että "milloin elinkustannusindeksin lokakuun indeksiluvun on todettu nousseen vähintään viisi prosenttia viimeksi tapahtunutta elatusapujen korottamista vastaan indeksiluvusta, korotetaan elatusapuja seuraavan kalenterivuoden alusta." Laissa säädetään myös, että "sellaista elatusapua, jonka määrä on päätöksellä tai sopimuksella viimeksi vahvistettu edellisen, 1 momentissa tarkoitetun elatusapujen korottamisajankohdan jälkeen, älköön korotettako vahvistamisen jälkeen ensiksi tulevana, vaan vasta seuraavana elatusapujen korottamisajankohtana."

Pahimmassa tapauksessa elatusavun indeksikorotusta joutuu siis odottamaan useiden vuosien ajan, koska sopimuksen jälkeistä ensimmäistä korotusta ei huomioida. Ensimmäisen korotuksen jälkeen alkaa uusi jakso, jonka aikana elinkustannusindeksin on noustava yli viisi prosenttia ennen kuin elatusapua korotetaan. Siihen menee tällä hetkellä useita vuosia. Esimerkiksi, jos sopimus elatusavusta on tehty vuonna 2000, sitä ei korotettu vielä 1.1.2002, jolloin korjausmaksuihin tehtiin. Sen jälkeen elinkustannusindeksin muutos lokakuusta 2001 lokakuuhun

2004 oli vasta 3,9 %, eli korotusta ei tullut vielä vuoden 2005 alussakaan, ei myöskään vuoden 2006 alussa. Elinkustannukset ovat kuitenkin nousseet tasaisesti koko ajan.

Elatusavun saaja menettää nykyisen lainsäädännön mukaisesti aina ensimmäisen 5 %:n korotuksen. Vuonna 2002 tehdyt sopimukset eivät nouse seuraavan korotuksen yhteydessä, vaan vasta sitä seuraavan, johon voi mennä 8—10 vuotta.

On ilmeinen epäkohta, että elatusmaksuihin tehdään indeksikorotuksia usean vuoden välein, mikä vaikeuttaa elatusavun saajien taloudellista tilannetta. Nykyisin laissa oleva 5 %:n raja tulee poistaa, korotukset tulee tehdä vuosittain ja ne on aloitettava sopimusta seuraavan kalenterivuoden alusta, mikäli sopimus on ollut voimassa vähintään puoli vuotta. Jos sopimus on ollut voimassa alle puoli vuotta, toteutuu ensimmäinen korotus toisen kalenterivuoden alussa sopimisen solmimisajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin 16 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (660/1966) 2 ja 7 §, sellaisena kuin niistä on 7 § laissa 124/1977, seuraavasti:

2 §

Milloin elinkustannusindeksin lokakuun indeksiluvun on todettu nousseen vähintään puoli prosenttia viimeksi tapahtunutta elatusapujen korottamista vastanneesta indeksiluvusta, korotetaan elatusapuja seuraavan kalenterivuoden alusta, niin kuin siitä jäljempänä säädetään.

Korotuksen määrä on yhtä monta puolta prosenttia viimeksi tapahtuneen elatusapujen korottamisen perusteella saadusta elatusavun määrästä, kuin elinkustannusindeksin indeksiluku on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla noussut täysiä puolia prosentteja.

Sellaista elatusapua, jonka määrä on päätöksellä tai sopimuksella viimeksi vahvistettu puoli vuotta edellisen, 1 momentissa tarkoitetun elatusapujen korottamisajankohdan jälkeen, ei koroteta vahvistamisen jälkeen ensiksi tulevana,

vaan vasta seuraavana elatusapujen korottamisajankohtana. Korotus on tällöin 1 ja 2 momentin mukaisesti laskettava elatusavun viimeksi vahvistetusta määrästä.

7 §

Milloin elinkustannusindeksin lokakuun indeksiluvun on todettu laskeneen vähintään puoli prosenttia 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun aikaisemman ajankohdan indeksiluvusta, on tässä laissa tarkoitettuja elatusapuja, korvauksia ja elatustukia alennettava noudattaen vastaavasti, mitä edellä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2006

Marjo Matikainen-Kallström /kok